

**Uittreksels uit het financieel overzicht van het zondagsblad
van het Nieuws van de dag ... betrekking hebbende op eene
eventueele convertie der Nederlandsche nationale schuld in
eene 3pCt. algemeene amortisable schuld**

<https://hdl.handle.net/1874/234769>

B. 1885, III, 35

mm 11163

1600

UITTREKSELS

UIT HET

Financieel Overzicht van het Zondagsblad

VAN

HET NIEUWS VAN DEN DAG

DIRECT EN INDIRECT BETREKKING HEBBENDE OP EENE EVENTUEELE
CONVERTIE DER NEDERLANDSCHE NATIONALE SCHULD IN EENE
3 pCt. ALGEMEENE AMORTISABLE SCHULD

DOOR

J. H. BROEKMAN JR.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUMIVERSITEIT
UTRECHT

AMSTERDAM — G. L. FUNKE — 1885

U K R
MUSKIE
ST. 10 128

UITTREKSELS

UIT HET

Financieel Overzicht van het Zondagsblad

VAN

HET NIEUWS VAN DEN DAG

DIRECT EN INDIRECT BETREKKING HEBBENDE OP EENE EVENTUEELE
CONVERTIE DER NEDERLANDSCHE NATIONALE SCHULD IN EENE
3 pCt. ALGEMEENE AMORTISABLE SCHULD

DOOR

J. H. BROEKMAN JR.

AMSTERDAM
G. L. FUNKE
1885

Zondagsblad van het Nieuws van den Dag.

30 Juli 1876.

Bij de tegenwoordige zeer ruime geldmarkt, welke vermoedelijk nog wel geruimen tijd zal blijven voortduren, is bij ons meermalen de vraag opgekomen, of het niet uitvoerbaar en wenschelijk zou zijn, de Nederlandsche Staatsschuld te converteeren in eene 3 % algemeene Schuld. Zulk een maatregel kan vermoedelijk niet anders worden uitgevoerd, dan door aflossing der 4 % Werkelijke Schuld, waarvan thans nog f 183 millioen bestaat, welk bedrag gedeeltelijk zou moeten gevonden worden door uitgifte van nieuwe 3 % Schuld.

Van de $2\frac{1}{2}$ % zijn thans nog f 638 millioen in omloop. Voor deze zou de conversie in 3 % algemeene Schuld vrijwillig moeten zijn, met bijbetaling van: stel 15 %, en het is waarschijnlijk dat de groote meerderheid tot de verwisseling zou overgaan, waardoor dus reeds een belangrijk gedeelte der som, benoodigd tot aflossing der 4 % zou verkregen worden. De tegenwoordige 3 % Schuld ten bedrage van f 92 millioen, zou mede moeten worden geconverteerd in de 3 % alg. Schuld, voor zoover het de uitstaande certificaten betreft.

Het Gouvernement zou, evenals België onlangs gedaan heeft, de administratie-kantoren moeten opheffen en directe Obligatiën v/d Staat uitgeven, waarvan de coupon zonder eenige korting wordt betaald. Zoodanige nieuwe algemeene 3 % Schuld zou, naar onze meening, wegens hare meerdere geschiktheid voor de buiten-

landsche markten, hooger in prijs staan dan de tegenwoordige 3% en vermoedelijk 80% gelden. En wanneer zij in den smaak valt van de Londensche beurs, tot 86% kunnen stijgen, hetgeen dan nog altijd 10% lager is dan de Engelsche Consols tegenwoordig gelden; een verschil, dat zelfs niet gewettigd is, wanneer men nagaat, dat de schuldenlast per hoofd der bevolking in Engeland *f* 298, en in Nederland *f* 263 bedraagt. Frankrijk heeft een schuldenlast van *f* 285 per hoofd. Het voordeel van den Staat zou zijn een vermindering in de som voor rente benoodigd en eene vermeerdering in het kapitaal der Staatschuld. Het voordeel voor de houders van 2½% en 3% schuldbrieven zou gelegen zijn in een verhoogde beurswaarde hunner fondsen, doordien alle bestaande 4% zouden worden afgelost. Dit zijn in grove trekken onze gedachten over dit onderwerp. Ongaarne zouden wij de Nationale Schuld geconverteerd zien in 3% obligatiën met premie, ook al zou daarmee de Staatsloterij en de voordeelen welke zij oplevert, kunnen vervallen. Amsterdam en Rotterdam zien hunne 3% premieleeningen thans met ruim 97% betaald, doch hoe voordeelig deze prijzen ook zijn, voor een rijken Staat als Nederland zijn premieleeningen niet wenschelijk. Ook zou het nationaal eergevoel zich daartegen verzetten.

6 Augustus 1876.

In onze beschouwing der vorige week over eene eventueele conversie der Nederlandsche Staatsschuld

is eene drukfout geslopen; er stond »een vermindering in de som voor rente benoodigd en een vermeerdering in het kapitaal der Staatsschuld,” dit laatste moest zijn, en eene *vermindering* in het kapitaal der Staatsschuld. Brengen wij thans onze gedachten onder cijfers dan verkrijgen wij bij een globale berekening de volgende resultaten. De bestaande *f* 92 miljoen 3% worden, voor zoover het de certificaten betreft geconverteerd in 3% oblig. nieuwe algemeene Schuld. Tot aflossing der 4% is noodig *f* 183 miljoen; eene conversie der 2½% in 3% algemeene schuld met bijbetaling van 15% zou opbrengen ruim *f* 95 miljoen. Dit bedrag te bezigen tot aflossing der 4% dan blijft nog *f* 88 miljoen tot aflossing der resteerende 4% te vinden door uitgifte van nieuwe 3%.

Tegen den koers van 80% zouden daartoe moeten worden uitgegeven *f* 110 miljoen nieuwe 3% algemeene Schuld, waardoor een vermindering van *f* 73 miljoen zou ontstaan in de hoofdsom der Staatsschuld. De rente onzer staatsschuld bedraagt volgens de bovengenoemde cijfers van de 2½%, 3% en 4% thans ruim *f* 26 miljoen, welk cijfer door de bedoelde conversie zou dalen tot *f* 25,200,000, eene jaarlijksche besparing dus van *f* 800,000, welke tot jaarlijksche amortisatie van Schuld gebezigd, den beursprijs der nieuwe 3% algem. Schuld in ieder geval zou verhoogen en de kans van slagen van zoodanige conversie doen toenemen. Eene bijbetaling van 15% op de Integralen, waardoor 12% meer rente wordt verkregen, zal velen onzer lezers waarschijnlijk onuitvoerbaar toeschijnen, doch wij voor ons geloven het tegendeel. Bij aflossing der 4% toch zullen de 3%

zeer zeker in waarde stijgen en daardoor het verschil in prijs tusschen de $2\frac{1}{2}$ en 3 %, thans 12 %, gemakkelijk tot 15 % kunnen klimmen. De houders van $2\frac{1}{2}$ % van de conversie gebruik makende, zouden dan tevens directe Obligatiën van het gouvernement ontvangen, waarvan de halfjarige coupons zonder korting worden betaald.

1 October 1876.

De gunstige toestand der schatkist blijkt opnieuw uit de pas ingediende begrooting, die, hoewel met een klein tekort sluitende, waarvoor de middelen tot dekking ruimschoots uit vroegere overschotten voorhanden zijn, nochtans zeer gunstig mag genoemd worden. Evenwel, de voortdurend buitengewone uitgaven, voornamelijk voor spoorwegen, maken het noodig, zegt de Minister, om aan buitengewone middelen tot dekking van buitengewone uitgaven te denken, en zoo noodig daarvoor een leening aan te gaan. Gaarne zouden wij daarbij ook gezien hebben, dat de Minister tegelijkertijd plannen beraamt tot conversie en unificatie der Nationale Schuld, hetgeen, volgens onze beschouwing in het Zondagsblad van 30 Juli en 6 Aug. eene niet onaanzienlijke bate voor de schatkist zou kunnen opleveren.

23 September 1877.

Thans is het vooruitzicht eener leening werkelijkheid geworden en becijfert de Minister de totale som na 1877

benoodigd op *f* 64.— millioen, en schijnt het zijne beoelening te zijn in den loop van dit dienstjaar daartoe eene wet voor te dragen en *f* 16 millioen der begrooting door een geldleening te dekken. Het is voorzeker een ongewoon verschijnsel, dat de Nederlandsche regeering als geldnemer optreedt, en juist het buitengewone van de zaak maakt, dat die zoozeer de aandacht trekt. Toch ligt daarin niets verontrustends. Bij het indienen der begrooting voor het jaar 1877 maakten wij in het Zondagsblad van 1 Oct. de opmerking, dat wij gaarne zouden gezien hebben, dat de Minister tegelijkertijd plannen beraamde tot conversie en unificatie der Nationale Schuld, nadat wij in onze financiële overzichten van 30 Juli en 6 Aug. 1876 in een aproximatieve berekening de mogelijkheid aantoonde, om bij conversie der geheele Staatsschuld in 3 % nieuwe Algem. Schuld de hoofdsom met *f* 73 millioen, en de rentelast met *f* 800.000 's jaars te verminderen, en wij kunnen het ook thans slechts betreuren, dat de Minister, wel verre van eene unificatie of conversie op het oog te hebben, van plan schijnt te zijn, een geheel nieuwe soort van Schuld daar te stellen, want hij spreekt van een rente van $4\frac{1}{2}$ %.

6 Januari 1878.

Of het plan eener nieuwe leening gepaard zal gaan met een algemeene conversie der Nederlandsche Staatsfondsen is ons niet bekend. In het Zondagsblad van 30 Juli en 6 Aug. '76 betoogden wij vrij uitvoerig de

mogelijkheid en het wenschelijke eener zoodanige conversie. Wij berekenden toen, dat eene conversie der Staatschulden in een nieuwe 3 % algem. Schuld het nominaal bedrag der Staatsschuld met *f* 73 millioen zou doen verminderen en op den jaarlijkschen rentelast *f* 800.000 zou besparen. De Nieuwe Rott. Courant gaf eenige weken na ons ook een plan van Schuldconversie aan de hand, dat in hoofdzaak zeer goed met onze beschouwingen kon samengaan. Wij blijven een conversie, als toen door ons bedoeld, nog altijd uitvoerbaar achten en zien niet in waarom Nederland een voordeel zou trekken uit het wantrouwen dat zich voor buitenlandsche fondsen meer en meer heeft openbaard.

16 Juni 1878.

Het doet ons leed dat de Vertegenwoordiging deze gelegenheid (het vaststellen der 4 % leening van *f* 43 millioen) niet heeft aangegrepen om de geheele Nationale Schuld te converteeren, want wij zijn stellig overtuigd, dat het voordeel, daaruit jaarlijks door den Staat te trekken, niet veel minder zou zijn geweest dan het bedrag, jaarlijks voor rente op de nieuwe leening vereischt. Reeds vroeger hebben wij aangetoond op welke wijze dat zou kunnen geschieden. Maar nu tot dezen vorm van leenen werd besloten, is het niet waarschijnlijk, dat zulk eene conversie weder spoedig ter sprake zal worden gebracht. Dat het eindelijk tot eene conversie komen zal, blijven wij nochtans gelooven.

12 Januari 1879.

De nog altijd voortdurende oorlog in Atjeh bleef echter zwaar wegen op het budget der Indische uitgaven, hetgeen tengevolge had, dat de reeds jaren vooruit besproken leening op 20 en 21 Juni ter inschrijving werd opengesteld, en wel eene 4 % leening tot een effectief bedrag van f 43.000.000.— tot de netto prijs van 97 $\frac{3}{4}$ %. De inschrijvingen op deze leening beliepen een kapitaal van f 127.917.300.— De vooronderstelling lag dus voor de hand dat de beursprijs van het nieuwe fonds spoedig boven den prijs van inschrijving zou stijgen. Dit was echter slechts korten tijd het geval. Het vooruitzicht van nieuwe tekorten en de onzekere politieke toestand waren oorzaak dat de groote inschrijvers bleven realiseeren, zonder of met slechts zeer weinig winst. Te betreuren is het, dat bij de uitgifte eener leening, die dan een 3 % had moeten zijn, niet tevens eene conversie onzer Staatsschuld werd beproefd welke, zooals wij vroeger hebben berekend, met voordeel voor de schatkist en veel kans van slagen had kunnen worden beproefd, wanneer een algemeene 3 % Schuld ware daargesteld. Zulk eene, als het ware geünificeerde 3 % Nederl. Staatsschuld, direct uitgegeven door het gouvernement in obligatiën aan toonder, zou buitenlandsche kapitalisten ook meer aanleiding hebben gegeven een gedeelte van hun kapitaal daarin te beleggen en zou de beurswaarde van het fonds eenige procenten hebben doen stijgen. Nu zulk eene conversie niet werd voorgesteld kunnen wij slechts hopen dat de Regeering eerlang daartoe aanleiding zal vinden.

19 December 1880.

Nu als vrij zeker kan worden aangenomen, dat Nederland eerlang weder een nieuwe leening zal moeten sluiten, kan het zijn nut hebben er op te wijzen, dat de 3 % Fransche rente thans 85 %, de 3 % Engelsche consols ongeveer 99 %, en de 4 % Vereen. Staten obligatiën te New-York thans 112 % genoteerd staan. In het Zondagsblad van 30 Juli en 6 Aug. 1876 hebben wij beknopt, doch wat de hoofdpunten betreft toch uitvoerig genoeg aangetoond, dat een conversie der Nederlandsche Staatsschuld in een algemeen 3 % fonds mogelijk was, en daarbij een nieuwe leening kon worden gesloten, terwijl de rentelast nog zou verminderen. De bovengenoemde prijzen van mede zeer solide Staatsfondsen doen zien, dat onze Nationale Schuld te laag genoteerd staat, en toch, wordt de oude sleur ook nu weder gevolgd, dan is er niet veel kans op, dat Nederland tot een mindere rente dan 4 % zal kunnen leenen, terwijl, wordt een conversie ernstig beproefd en doorgezet, het zoo goed als zeker is, dat nog een groot kapitaal tot $3\frac{1}{2}$ % rente gemakkelijk zal kunnen verkregen worden. De waardigheid van ons land gebiedt, dat ons krediet niet bij andere solide Rijken ten achteren staat, want Nederland is rijk genoeg om desgevorderd nog de helft meer of het dubbele van thans aan rente op te brengen. Hiermede bedoelen wij niet voorstanders van schuldvermeerdering te zijn, maar wenschen alleen aan te toonen, dat de soliditeit onzer nationale fondsen niet bij andere Staten behoeft achter te staan, en het derhalve niet aangaat 4 % rente te blijven betalen wanneer Nederland tegen $3\frac{1}{2}$ % kapi-

taal genoeg bekomen kan. En daarvan houden wij ons overtuigd wanneer slechts de juiste maatregelen worden genomen.

29 Mei 1881.

Mijn lievelingsplan is nog altijd mede te werken tot een conversie der Nederlandsche Staatsschuld in een algemeene 3 of $3\frac{1}{2}\%$ rente dragende Schuld in obligatiën direct door den Staat uitgegeven. Ik geloof zeker, dat wanneer eenige aanzienlijke commissiehuizen en bankiers zich aan 't hoofd stellen, een unificatie op den grondslag van $3\frac{1}{2}\%$ rente à pari thans vrij gemakkelijk uitvoerbaar is.

14 Augustus 1881.

Van Nederlandsche Staatsfondsen verbeterden integralen $\frac{1}{2}\%$, de 3 % 1 pct., terwijl de vier onveranderd nl. $104\frac{5}{8}$ sluiten. Integralen noteeren thans $68\frac{1}{2}$, de 3 % $82\frac{3}{4}$. Uit deze koersen valt af te leiden, dat het denkbeeld van conversie in eene algemeene 3 % Nationale Schuld, waarop ik reeds in 't Zondagsblad van 6 Aug. '76 heb gewezen, meer en meer doordringt en niet onwaarschijnlijk is het derhalve, dat de 3 % en bijgevolg ook de $2\frac{1}{2}\%$ nog meer zullen stijgen. 3 % Engelsche consols staan thans te Londen $100\frac{3}{4}$ genoteerd en er is geen enkele reden, waarom onze 3 % niet den prijs van 88 % zouden kunnen bedingen. Hoe hooger

de prijs der 3 % stijgt, hoe meer wenschelijk natuurlijk de conversie wordt. De 4 % toch kunnen ten allen tijde met 100 % worden afgelost en leggen het eerst aan de beurt.

16 October 1881.

De Economist van October bevat van de hand van den Heer Weeveringh een opstel over eene eventueele conversie der Nederl. Staatsschuld, in hoofdzaak neerkomende op een uitgifte van 3 % algem. Schuld. Ik ben zoo vrij andermaal in herinnering te brengen, dat de hoofddenkbeelden van zulk een conversie reeds door mij ontwikkeld zijn in het Zondagsblad van 6 Aug. '76. Doch hoe de Heer Weeveringh nevens het hoofddenkbeeld durft voorstellen een gedwongen aflossing der Integralen met hoogstens $67\frac{1}{2}$ %, kan ik mij van iemand, die prijsstelt op zijn goede naam, niet begrijpen en evenmin dat de Redactie van de Economist stukken opneemt, waarin tot schending der goede trouw wordt aangespoord. Wel tracht de Heer Weeveringh door 8 bladzijden druks in zijn memorie van toelichting recht te praten wat krom is, doch maakt daarmede een nog ongelukkiger figuur, dan wanneer hij er maar niets meer van gezegd had. Een gedwongen aflossing der Integralen wordt door niets gerechtvaardigd en zou een blaam werpen op de eerlijkheid en goede trouw van Nederland, zoo groot, dat ik mij geen Regeering of Volksvertegenwoordiger kan denken, die daarvan de verantwoordelijkheid zou durven dragen.

20 November 1881.

De Minister van financiën heeft in zijn antwoord aan de 2e kamer op het hoofdstuk Nationale Schuld der Staatsbegrooting verklaard sedert eenigen tijd zijn aandacht gevestigd te hebben op een eventueele conversie der 4 % Nat. Schuld in een schuld met lagere rente. Naar mijne meening is de hoogere prijs boven 100 % geen beletsel de schuld af te lossen a pari, te meer daar den houders de keuze zal worden gelaten in eene schuld met lagere rente over te gaan. Terecht merkt de minister daarbij op, dat de beursprijs van het uit te geven nieuwe fonds van grooten invloed op het slagen van zulk een maatregel zal zijn en zonder grooten kans op een beteekenend voordeel niet moet worden ondernomen, terwijl ook een lage rentestand tot het welslagen moet medewerken. Deze vereischten zijn op 't oogenblik niet aanwezig.

In deze verklaring ligt derhalve opgesloten dat voor- eerst geen pogingen tot conversie zullen worden gedaan. Eenigszins opmerkelijk is het, dat de minister slechts spreekt van een conversie der 4 % Nat. Schuld, terwijl het naar mijne meening grootendeels zal afhangen van de mogelijkheid om ook de $2\frac{1}{2}$ % in de conversie op te nemen, tot verkrijging der voordeelen die billijkerwijze van zulk een ingrijpenden maatregel mogen worden verwacht. Zeer zeker zijn de omstandigheden thans minder gunstig dan voor twee jaar, en het is zeker niet raadzaam in deze zaak met overhaasting of zonder voldoende voorbereiding te werk te gaan. Maar toch is het ook waar, dat de beursprijs van het fonds niet geheel onafscheidelijk is van den stand der geldmarkt.

Zoo is nog onlangs gebleken, dat de prijs der Engelsche Consols, 3 % Fransche rente, en $3\frac{1}{2}$ % Amerikanen betrekkelijk weinig geleden hebben door de hooge geldkoersen van den laatsten tijd. En nu de Staat toch in de noodzakelijkheid verkeert om tot schuldvermeerdering te moeten besluiten, komt het mij voor dat een poging tot conversie gelijktijdig moet worden gedaan. Wanneer tot een unificatie in 3 % algem. Schuld wordt besloten, geloof ik zeker en heb dat steeds en bij herhaling te kennen gegeven, dat zulk een 3 % fonds al vrij spoedig een veel hooger koers dan den tegenwoordigen zou kunnen bedingen. Het wordt dan (de n^e. 3 % Algem. Schuld) een internationaal fonds en het bestaan der 4 % zal dan ophouden een beletsel tot verdere rijzing der 3 % te zijn. Aan deze laatste overweging wordt, naar het schijnt, geen genoegzame aandacht geschonken. Wanneer zooals thans, de 3 % Engelsche Consols 100 %, de $3\frac{1}{2}$ % Amerikanen boven pari en de Fransche 3 % 87 % gelden, is er geen enkele reden om te betwijfelen, dat een 3 % Nederl. Algem. Staatsschuld niet spoedig 87—88 % zal kunnen opbrengen.

25 Februari 1883.

De Minister wees dus volkomen terecht op het lager bedrag der te betalen rente, wanneer de leening à 3 % werd gesloten niet alleen maar zag verder, hij bleef volhouden dat door de 4 % Schuld te vermeerderen, de hinderpalen tegen een eventueele conversie toenamen en wenschte de nieuwe leening reeds als een begin der

conversie beschouwd te zien, doch niets mocht baten. Met groote meerderheid verklaarde de kamer zich voor een 4 % Leening. Den lezers van het Zondagsblad is het bekend, dat naar mijne meening een 3 % leening thans het meest in 's lands belang zou zijn geweest, en het is mij onverklaarbaar hoe in en buiten de kamer nog zooveel kortzichtigheid kon blijven voortbestaan om aan een 4 % fonds de voorkeur te geven. Nederland toch mag zich wat soliditeit betreft gelukkig onder de soliedste staten rekenen en zijn schuld is groot genoeg om daarvoor een wereldmarkt te hebben, mits er slechts een soort schuld is.

Nu bezitten Engeland en Frankrijk de 3 % rentetype en heeft zelfs Amerika het grootste gedeelte zijner schuld op 3 % teruggebracht, zoodat men veilig mag aannemen, dat een 3 % fonds het fonds der toekomst bij uitnemendheid zal zijn. Wanneer men nu met het voordeel van minder rente te betalen, ons 3 % fonds kan vermeerderen en tegelijkertijd den vorm zoo kan maken, dat het fonds voor de buitenlandsche markten geschikt wordt, dan moet men die gelegenheid met beide handen aangrijpen, doch de 2^e kamer besliste anders. Onze bestaande certif. zijn in het buitenland niet gewild. De vreemdeling begrijpt niets van onze administratiekantoren en koopt daarom liever geen Nederlandsche fondsen. Te Londen worden nog 't meest onze 4 % verhandeld en vermoedelijk waren de informatiën uit Londen gunstiger voor een 4 % dan voor een 3 % leening, en heeft dit tot de gevallen beslissing bijgedragen. Doch naar mijne meening zou men te Londen 3 % Nederlandsche Schuldbriefven direct door den Staat uitgegeven, spoedig genomen hebben

en zouden die na verloop van betrekkelijk korten tijd een zoodanige prijsverbetering hebben ondergaan, dat eene conversie der bestaande 4 % in een 3 % fonds met voordeel ondernomen had kunnen worden, terwijl nu het bezwaar, dat de 4 % oblig. een rijzing in de 3 % tegenhouden, niet alleen blijft bestaan, maar nog vermeerderd en een unificatie onzer geheele Staatsschuld nog langer op zich zal laten wachten, dan anders het geval zou geweest zijn.

1 Juni 1884.

Nederlandsche Staatsfondsen konden zich daardoor verder een fractie bevestigen en de tegenwoordige tijd wordt weder bijzonder geschikt om aan eene unificatie onzer Staatsschuld te denken, vooral nu de Engelsche Regeering ernstige plannen heeft, om den rentevoet van hare 3 % Schuld te verminderen. Dat zulk een conversie onzer Staatsschuld met bijna zekerheid van slagen te ondernemen is, heb ik reeds vroeger met cijfers aangetoond.

Stoomdrukkerij Rocloffen & Hübner, Amsterdam.

